

צִידָה נְדֹר

סְמֻן תּוּרַי אֶקְרָא אֲמֵי לִימָקִי יְעַרְתּוּם

זַיְל חִידָה שְׁבוּעַ עם חֲנִים מְגֻנוּין!

פרק ו' ויגש

חנוכה - עלון מס' 69 | שנה 2

בְּדַרְךָ הַפְּרָשָׁה

יהנוקה נחש לויוסף ומפציר בו ללחשת אותו בעבד במקומם אחיו בניימין. הוא מגוניל את השפט שלשות הדברים – כיצד הבטיח שישמר היטב על בניימין, וכיitz הא, אפילו אישי, התהיב לאביו להסביר אותו בשלום.

יוסף הצדיק לא יכול להתחזק. הוא מבקש מכל המצריים הנוגדים ליצאת מן החדר. למחרות שהוא היה בספינה גדולה, הוא לא רוצה שאחיו יתבישו בפנים המצרים הנצבים בחדרו. וכך נאמר במדרשו תנחותמא בפרשנתנו: אמר רבי שמואל בר נחמן, לסכנה גדולה ירד יוסף, שם הרגנוו אחיו, אין בריה בעולם מפирו. ולמה אמר הוציאו כל איש מעלה. אלא כה אמר יוסף בלבו, מוטב שאחרג ולא אביש את אחיו בפנים המצרים.

כאשר כל המצרים יוצאים מהחדר, הוא קם ומカリו: "אני יוסף! העוד אבי כי?"

לאחר שאחיו יוסף יורדים מצרימה לקנותה תבואה, מבקש יוסף הצדיק כי יביאו אותם גם את בניימין. רבנו הרמב"ן מבהיר כי חילילה לנו לחשב כי יוסף מתנקם או מתקבל. הוא זכר את חילומו הראשון, בו אחת עשרה אלומות משתחחות לו. הוא ידע כי זו 'גבואה' החיבת להתקיים. בתחילת השתקחו לו עשרה אחיהם, ובעת, על מנת לקיים את החלום במלואו, מבקש את הבאת בניימין, בך ישלם החלום. ואחד עשר אחיו ישתחוו לו.

הטمنت גביע הפסוף אצל בניימין, היא מבחו שבו רצה יוסף לבדוק את נאמנותם של האחים לאחיהם, בניימין. בכך יראו שאכו הם מתרחטים על מכירתו. כאשר יצאו את גביע יוסף באנחתה בניימין, האיע יוסף כי כלם יעלו בשלום אל אביהם, ובניימין ישאר למצרים לבדו וייה עבד.

היה מושיב עזורי דרכם להאיכלים ולהשകותם, עצים אלה, עפם קים מעשי חסד רבים, שמשו לבניית בית ה'!

בדרך מצרים שולח יעקב אבינו את יהודה, שיקדים לפניים ויכין להם את הדרכה מהי הכתת הדרכה? אמרו חז"ל כי יעקב הטיל על יהודה משימת קוש, לבנות תלמוד תורה עbor נקדיו, כדי שהגיים מצרים יוכלו תכף ומיד להכנס למד, ולא ישתחוו חיללה באורה הקלוקלת של מצרים. יעקב ידע שאירת החלין מספנת ביותר, ולא נתן להויר את יולדיו אפל לא יום אחד ללא חמצן לנשמה - התורה הקדושה.

שבני יעקב באים למצרים, שולח יוסף פמה מאחיו להפgesch עם פרעה. הם מספרים לו שהם רועי צאן - מקצוע שנוא למצרים. שם נחשבים הצאן והבקר פלאילים - ופרעה מעניק להם את ארץ גשו להתיישב בה.

יעקב אבינו נפגש עם פרעה ומברך אותו. ומה בראותו? שמי הנילוס יعلו לקראתו. ואכן, מני א' בשיחה פרעה יוצא בפרק לניליס - הימים קי' עולים לקראתו. מי הנילוס קי' עזרים בכל יארוי ותעלות מצרים ומשקים את הארץ. ברקתו של יעקב האديק, הבאה קץ לשנות הארץ! שננים בלבד מערב,

ומעתה התברכה הארץ בזכות יעקב אבינו. בסוף הפרשה מתארת התורה את ההתנהלות בין יוסף למצרים בשנתיים של רעב עד בוא יעקב מצרים. תושבי מצרים הרעים רוכשים מישראל מזון. בתקלה הם משלמים בכף, וכשהם מון אזל הם משתמשים בבהמות, בסוסים ובchmodrim כאמצעי תשלום. כשהם הלו אוזלים, הם מוכרים עצם לעבדים. יוסף מושיב אותם בערים שונות, ומעניק להם זרע כדי לזרע את הארץ. "ארבעה חלקיים מז התבואה תוכלו להקות לעצמכם, ואלו חמישית מן התבואה תתנו לפרטה", הוא קובע.

בני-ישראל מתיישבים בארץ גשו, רחוק ממצרים, מקום שקט ונקי יחסית לארץ מצרים הטעמה. כאן בנש ממשיכים לנחל חיים רוחניים, נזהרים לא להתרебב בתרבות מצרים, שומרים על שמותיהם ועל לביהם היהודי ומדוברים בלשון הקדש.

יוסף הצדיק מרגיע את אחיו שאין בלבו עליהם, ומסביר להם כי כל ההשתלשות היהת 'פכוית אלקי' שהוא ירד למצרים על-מנת להאל אותם מהרعب השורר בעולם. הוא מבקש מהם לMahar ולשוב לארץ גנען ולהביא עפם את יעקב אביהם, כדי שיתיישבו בארץ מצרים, שם יפרנסו אותם יוסף בימי חרב הקשה.

בהתראת מלך מצרים, מעניק יוסף לאחיו עגלות ומוגנות ל夸את המסע לארץ גנען. הוא אף מוסר להם סימן על-פיו ידע יעקב אבינו כי יוסף, בן חביבו, אכן חי.

ובוֹאם לאביהם ספרו לו (בעזרת סרה בת אשר) כי יוסף אחיהם חי. בתורה נאמר: "ויגדו לו... עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויניג לבו כי לא האמין להם. וידרו אליו את כל דברי יוסף... וירא את העגלות אשר שלח יוסף... ותהי רוח יעקב אביהם".

מדוע בתקלה נאמר שאין מאמין להם? פרשו הקדמנים כי כאשר יעקב אבינו שמע כי יוסף הוא מלך מצרים, חשש בתקלה כי הוא ירד מקרה אבויו ואני שומר תורה ומצוות. מבחןתו של יעקב אבינו אין זה חיים! אה כאשר דברו אליו את כל דברי יוסף, שמעו שהוא מדבר 'לשון הקדש' ופיו שומר ונגן, ויעקב אף רואה את העגלות ששלה לו יוסף, וביהם רומז כי הוא זכר אחרי כל השנים הללו את הלמוד האחרון שלהם למד, הבין יעקב כי יוסף נותר בתמיותו וטהרטו, ואו "ותהי רוח יעקב אביהם"!
חיים בדרך התורה אלו חיים!

יעקב, בניו וכל משפחתו יורדים למצרים. בדרך, בבאר שבע, מעלה יעקב ובחים לבנרא העולם. בחלום הלילה מתגלה אליו ה' ואומר לו: "אנוכי הק-ל. אל תירא מראה מצרים, כי לגו גודל אשימך שם. אני ארד עפה מצרים, ואני עלה נם עליה". ח"ל מלמדים כי יעקב קוץ את עצי הארץ שנטע אברחים אבינו באשל בבאר שבע, ומוריד למצרים את הארץ אתו. אותו הוא שב ונגע למצרים. הוא צוה את בניו כי באשר יצאו מצרים יקחו אטם איזים אלה כדי לבנות משכן, בית קדוש לה'. בעאי הארץ הלו, כבב אברחים אבינו את אורחיו, בצלם

בדרך רבותינו

טענותיהם, ולאחר דין ודברים פסקו בבית הדין שיעלו גורל ביניהם,ומי שנופה בגורל – יוספה בספר התורה המקיפה, ואלו אחיו קיבל את כל יתר הירושה, רכוש רב ועצום.

הספימו האחים ועשׂו הגורל בינם, וזכה בו אחד הבנים. שמה אותו הבן שמחה גדול, רקד וצהל והוביל את הספר אל ביתו ברקווים ושירה וברב עם. אחיו, שזכה בכל עשר הרב של אביהם, הביט בכל זאת ונתקملא עצב גדול והתייסר בנפשו מודע לא והוא שזכה בגורל ובספר התורה. וזה הולך אבל וחפי ראש.

והנה, באומה העיר היה גָר יהודי מומר אחד, שכעס מאד כיצד יתכו שהבן הראשון שזכה בספר התורה ותר כה על כל הירושה – הכספי והזקב שלא אביו בעבור אותו ספר. ואלו אחיו שזכה במלוינים – מתעצב אל לבו?! מה עשה המומר? החליף את בגדיו שלא יכירוונו, והלך לבית הכנסת בו הנקה בספר והמתין שם עד שיילכו כל הקהיל, בלילה, בלי שאף אחד יראה, פתח את ארון הקודש, הוציא את ספר התורה, ומצא את הספר פתוח בדיקוק בפסוק "ובקדם את ה' אליקים וברך את ל'חמה וגוי" (שמות נ"ג פסוק כ'), והוא ברשעתו מחק אותן "א", ובזה פסל את ספר התורה, תוקה שazar.

עוזרא הסופר עמד בראש העם היהודי, כאשר שבו מגילות בבל לבנות את בית המקדש השני. הוא הפיח רוח תקווה ושלח לקרוא ליהודים רבים שעלו אותו לארץ ישראל. כאשר ראה כי יהודים רבים סרו מן הדרכה והתרכקו ממורשת אבותם, עמד ותבע תקנות, בוגס עצרת התעוריות, וכשה עברב את לב העם לאבינו شبשים. עוזרא הסופר שמש בכהן גדול בבית המקדש שנבנה, בהיותו בן אחר בן, דור 23 לאחנן הכהן. חז"ל אומרם שהיה צדיק כה גדול עד שר אויה היה שהتورה נתנת על ידי – אלא שקדם אותו משה רבנו! הוא בוגס חכמי ישראל ויסיד את פגשת הגודלה – בה חברו יחד מאה ועשרים חכמי ישראל שיעמדו בראש העם.

לפניכם ספר פלאי על ספר תורה שכתב עוזרא הסופר ש עבר בירושה מדור לדור: עשיר מפלג אחד זכה, והיה בידו ספר תורה שהיה בכתב ידו של עוזרא הסופר. כאשר נפטר אותו עשיר, חילו שני בניו לחתוף בינוים מי יירש את ספר התורה הנادر-בקדש. כל אחד מן האחים אמר: "אני מוכן שתתחח איתה את כל הרכוש – ואני אקבל בירושתי את ספר התורה המקידה. שזו הוא ענייני מאלפי זהב וכסף!" הגיעו שני האחים לפניו בית הדין ושטחו את

באותו ר'שע "עין תחת עין" – הוא מחק את האות "ע" מהספר, ואבד הוא את עינו. ועוד נחם את בנו ואמר לו כי בבית הדין של מעלה ראו בצערו על ספר התורה נפסל, ופסקו כי עזרא הטער בכבוזו ובעצמו, ירד לעולם זהה ויתקנו הוא בעצמו את הטעות בספר התורה. וכך היה. בברך מזאו את הספר מתקן, ואת העין של המורה...

לפי המסורת, נפטר עזרא הטער בט' בטבת. לאורו גלה, להшиб לב בני ישראל בתשובה, לגדר פרץ ולעמד על משמר התורה.

פסוק שמחה ומנגד, רחמנא-ליילן. והנה, לאחר מספר ימים נודע בקהל כי יש פסול בפסוק התורה בפסוק הנ"ל. אה שמע הבן שוכת בספר על דבר הפסול, זעק ועקה גדולה ומירה ובקה וכי גדול, כיצד יתכן הדבר זה. ורב צערו חלה מאד כי אמר, "אף על פי שאפשר לתקן את הספר, עם כל זאת לא יהיה זה כתוב של עזרא הטער", ושבב על מעתו חוללה מאד וחלש.

באותו בלילה, בא אליו אביו בחלום, וספר לו כיצד נפסל הספר ומה עשה לו אותו מורה, ואמיר לו שילך לבית הכנסת וימצא שם מתחת השלוח און עינו של המורה, שנפגע בעת יציאתו מבית הכנסת, והתקים בו

בדרכו הזמן

מהכתב, הוא יומת, כיון שהאות נמצא בתרגומים אחרים.

כל אחד מהזקנים ישב לתרגום, והחליט שהוא מוכן למומ, ובכלל שלא היה הוא זה שבנו לו היה ולזולג בתורה ובעם היהודי. מדובר על שלשה עשר מקומות בתורה, בהם ערכו חכמים שונים. הגمرا מציינת את הגס העזום שנעשה בהז, כאשר כל אחד משבעים ושנים חזקנים עשה בדיקת אותם שלשה עשר השינויים שעשו חבריו.

הגمرا מפרטת את השינויים שערכו גולי ישראל בתרגום התורה: "אלקים ברא בראשית" – במקום: "בראשית ברא אלקים" – שלא יאמרו כי יש כה עליון בשם 'בראשית' שהוא ברא את האלים, חלילה. "עשוה אדם באלים ובדמות" – במקום: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" – שלא יאמרו שהקב"ה זוקק לעזרת והסכמה המלאכים. "ויכל ביום הששי וישבת ביום השבעי" – במקום: "ויכל אלקים ביום השבעי" – שלא יאמרו כי הקב"ה עשה מלאכה בשבעת. וכתבו לו בראשית בעלי החיים שאין טהורם "את צערת הרגלים" ולא כתבו "את הארגנט" מפני שאשתו של תלמי ארנבת שמה, שלא יאמר "שחקו בי היהודיים

השבוע, ביום ח' בטבת, הוא יום המזker בשלחו ערוה (אורח חיים סימן טר"פ) ביום אבל, כי בו תרגמה התורה ליוונית, "תרגם השבעים". יום זה נקבע לדורות ליום עצר ואבל. הגمرا במסכת מגילה (דף ט') מבארת בהרבה את אשר ארע בח' בטבת: "מעשה בתלמידי המלך שכנס שבעים ושנים וקניהם והכנייסו בשבעים ושנים בתים ולא גלה להם על מה קנסו, ונכנס אצל כל אחד ואחד ואמר להם: כתבו לי תורה משה רבכם, נטו הקדוש ברוך הוא בלב כל אחד ואחד עזה והסכוימו בלו לדעת אחת..."

תלמי, מלך מצרים, רצה לתרגם את התורה לשפה היוונית, כדי שיוכל ללמד אותה ולמצבה בה דברים בהם יוכל לילען על העם היהודי. תלמי ידע שחייב שישראל יסרוו לבקשתו, ועל כן קרא ל-72 תלמידי חכמים גדולים, גולי ישראל, ולא הודיע להם לשם מה (כדי שלא יוכלו להתאחד ולהתארגן יחד). תלמי נעל כל אחד מהם בחרה, והכריח אותם, כל אחד בגיןה, לתרגם את ספר התורה.

על מנת שהתרגומים לא ישנו את דברי התורה, הוא הודיע להם שאם אחד מהם יתפס כשערה שניי כלשהו

והטילו שם אשי בתורה".

בטעסט כמה שיותר זאת. לכן יש פסוקים, שנכתבו בczורה שיוכלו להבין מכך באותם מילים ממשמעות רבות.

תרגם, אף אם הוא מדק ביזה, אין יכול ליצור בשפה המקבילה את כל המשמעות באותם המלים. כאשר מתרגמים, מקרים רבים רק לפני פרוש אחד, ומפסידים את שאר פרושי התורה. לעומת, כאשר הפסוק נקרא בשפה זהה, הוא אינו מתייחס לחלק גדול מאוד מהלמוד אותו רצחה התורה לлемה. חכמי ישראל חשו שבאמצעות תרגום התורה, יהודים רבים ילמדו את התורה בתרומה, ויפסידו את העמק המפלא הפטון בדברי התורה הפתוחים בלשון הקיש. בפלחות לעשרה בטבת' מזרך אסון תרגום התורה לינית. כה נאמר: "אפרה מצוק אשר קראני, בשלש מכות בחודש הזה הכהני, גענני, גנאי, הכאני, אה עתה הלאני, דעכני בשמונה בו שמאליות וימנית, הלא שלשות קבעתי תענית ומלה יון אנשי לכתוב דת יונית,

על גבי חrhoחו חורשים, האריכו מענית".

בקינה מזרך כי תרגום התורה לינית הוא אחד משלוש ארות שארעו בחודש זה. האסון השני ארע בט' בטבת, בו נפטר עזרא הסופר, והאסון השלישי הוא בי' בטבת, בו החל המצור הקשה על ירושלים.

יה רצון שיחפה לנו ה' ב Maher את כל ימי הומות והאער, לששון, לשמחה ולמועדים טובים!

יום זה, בו טרגדיה התורה לינית, נחשב ליום צער גדול, שגורם לשלה ימי חשה בעולים. בפתח סופרים (א, ז) מובא שיום זה "קשה לישראל ביום שעשה בו העגל". מדוע היה צער גדול כל מה על תרגום התורה? תרגום השבעים גרם להתבולות גדולה בקשר יהודים מצרים, שהחלו ללמד את התורה בינית. חכמי ישראל ברוח קדשם רואו, כי בתרגום התורה לינית טמונה סכנה גדולה. כל זמן שהتورה בלשון הקודש והיא חלקו ונחלתו של עם ישראל - הרי היא נשמרת לפיה המשורה, בדיק פפי שגמירה למזה מסיני. כל אותן, כל גג וגדרה בלי שני. לאמתות זאת, התרגומים - לא רק שהוא חסר את "הנשמה" של אמותות התורה, הוא אף עלול לפחות לדים לא נאמנות שייעשו בו בכל העולה על רוחם וישנוו - יפרשוו לפיה הבניהם עזם ישתמשו יותר מדי בתרגומים ויזנוו את המוקוד.

אי אפשר להשווות בין למוד התורה בלשון הקודש לבין שפה אחרת. הסבה לכך היא שהتورה מכילה מספר משמעות על כל מלאה, ועל כן התרגומים משנה מעט את משמעותה, ומושיט חלק מהמשמעות האחריות שללה. לעומת, לעיתים התורה כתבה פסוק בczורה מינית, כדי לכל בז' פירושים שונים. דרך של התורה שבסכתב היא, למעשה מקסימום מיקוד אפשרי

בדרכו החגיגת

הרבות ולפסון המשיח בדרך אביו הנכבד זצ"ל, והайл מהוננו לטובות מוסדות קרוב ועד מטרות צדקה קדושים ונעלמות. "קון ולפסון" של משפחתם הפקה בעשרות האחים לשם-גרדר למצוות צדקה וחסד, ובמידה מסוימת חנוך וקורוב רוחקים. מקרוב היה לגדולי ישראל, וכאשר הגיעו ראש ישיבה, לא מירקה היה מארח אותם בביתו.

בעלז נשותו השמימה, בונדי קרא הכהן: "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים". זכיות לאלפים ורבבות, ילדי וילדים ישראל שכו למד במוסדות תורניים בזכותם תרומתם הגדולה של קון ולפסון זצ"ל.

"יהודה מתהנו אל יוסף להשיב אליהם את בניהם, בה יכול להזכיר את בניהם לשלב אביהם. כי אלה עצלה אל אבי והגער איננו אתי' ... עלה כל יהודי להתבונן ולערלה שבעון בנפשו, איך עצלה לבית דין של מעלה לאחר אריכות ימי ושנותי, איך אתיאב לפני אבי שבשים, "והגער איננו אתי" ולא דאגתי לילדי ישראל, לא הרגשתי אבם על מזבם של אלפי ילדים, תינוקות שנשבו, שצמאים לדבר ה".

לפני שנה היו אלפיים למנוחות את הנגיד הנכבד, אהוב תורה ומכתבה, הרב אברהם ולפסון זצ"ל.

שהקuron עומדת לעד ולנצח נצחים. תרומה קבואה להחזקת התורה, שתקות יציבה עם קורן ההסעות. אמץ יلد. אפס' לעטמה סגנונים שימתיינו לה בשער בית דין של מעלה. עליה אל אביך והנער אתה! באסוס המוסדות, להרחבת בתי הספר, ולהנעת גלגלי הארץ של קורן ההסעות.

אך אין חכמת שמויה לגורן וולפסון בלבד. לככל אחד מאנו יש אפשרות להקים קורן משפחתי

בדרכו תהיכה:

תשוכות לגליון חנכה

מדוע קרא יוסף לבניו 'מנש'ה ואפרים'.

- מודה לך שהשביח ממן את צrotein, והפירה והגדיל אותו במצרים.
- מדוע לא זהו אחיו יוסף את אחיהם?
- משווים שגפרד מהם לא חתימת זווע, ועתה הוא עם חתימת זווע.
- איזו סגלה נתן לעשות עם השם הנוטר מהחנכה אחרי חנכה?
- לרפא בו שושנה ברגל.

שאלות לפרישת ויגש

- מי בשורה ליעקב כי יוסף חי?
- מדוע בקש יוסף כי אחיו ישבו בארץ גשן?
- מי השלים את מבני ה'שבעים' בדרכה בן' מצרים?

מעוניינים להנzieח את העalon הבא לזכות יקרים?
צראו איתנו קשר במיל: zaida@kerenh.org.il

רוצים את העalon אצטנכם?
שלווה בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונסלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קורן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי עיר 5-804-659-95

התרומות מוכרכות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו כן ניתן להרום בקהלות ובມהירות בכל מדות "נדורים פלוס" ברחבי הארץ